

му Тодоръ, по-малкият братъ на Х. Димитра, въ качеството си секретарь на четата на пътъ за Бозлуджа, бил ранен при Бъла Черква. Другарите му го взели съ себе си, а Х. Димитъръ го повърти на колибата въ Дебели Дълъ, собствено на първенеца имъ Петко Бурунсуга, за да го изцѣри и прѣхвърли въ Ромъния, за която цѣль той оставилъ и пари. Следъ заминаването на Х. Димитъръ за Бозлуджа, Петко Бурунсуга убилъ Тодора и му занесълъ главата при турцитъ. Това подло и прѣдателско убийство турило въ главата на Кръстю мисълта, щомъ порастне, да иде и намѣри прѣдателя, за да му отплати по Х. Димитровски. И наистина, щомъ издържалъ матура, Кръстю, вместо да си тръгне за Сливенъ, упътва се къмъ Бъла Черква (Търновско) и слѣдъ дълги разпитвания намѣрилъ диритъ на Петко Бурунсуга, който вече билъ старъ и на умиране отъ мизерия, като въглещарь. Кръстю го намѣрилъ въ една колиба, но като видѣлъ положението му, просълзилъ се, изплюялъ се и излѣзалъ (Ср. хубавитъ нѣколко характерни чѣрти за Кръстю отъ А. Страшимировъ).

Отъ 1898 г. Кръстю става учителъ за малко врѣме и слѣдъ това студентъ въ Висшето У-ще за още по-малко врѣме. Собствено, отъ това врѣме датира и неговото участие въ македонското дѣло.¹⁾ По едно врѣме виждаме го учителъ въ Лъшко, Диумайско, дѣто подъ лъжливото име Христо Илиевъ става идеалъ на тамошното поробено население. Постоянно е сновялъ между Лъшко и София, като най-виденъ членъ отъ кръга на Дѣлчевъ. Избѣгвалъ познати и роднини, за да не отговаря на въпроси какъ е и гдѣ е? Въ аферата Мисъ Стонъ (Miss Stone), която проглуши цѣль свѣтъ, Кръстю е взелъ най-живо участие. Мисъ Стонъ го наричала „добрая“ и той ще е сѫщиятъ, за когото кореспондента на американскиятъ вѣстници Фредерикъ Мооръ пише, че той е най-цѣнниятъ сподвижникъ въ тая афера (the most valuable of all the principals in this affair)²⁾.

Като войвода на чета, въ която е имало доста сливенци, Кръстю се е прославилъ въ сраженията си съ турцитъ при с. Желѣзна (февр., 1902 г.), при кооперирането си съ Борисъ Сарафовъ въ Костурско, сѫщата година, а прѣзъ голѣмото възстание въ 1903 г. отличилъ се при Владимиrowo (февруари 12-и), въ Гевгелийско, при Аматово (кукушки районъ) и т. н. Палмата на неговата храбростъ сепада

¹⁾ Още въ 1895 г., когато избухна първото македонско възстание Кръстю, тогава едва 18 годишенъ, се заплътва за Македония, но било телеграфирано на брата му въ София, дѣто едва "сполучватъ да го възпратъ отъ взетото му рѣшение.

²⁾ Вижъ The secret of Miss Stone's capture etc., въ The Wide World Magazine, febr. 1905, London.